

Nog aaltied rek in dichters dialekt

DOOR
JOHAN POPPEN

Als je dr Jaap Meijer een krant stuurt waarin een boek, bundel of taal-verhandeling van diens hand besproken of aangekondigd wordt, is de reactie meestal prompt: een eigen uitgave met opdracht of passend gedicht, een nieuwe bundel. Zo spontaan welt bij hem, als Saul van Messel, immers ook de dichtader, op alles wat hij ondervindt in dit leven. Nog steeds.

Hij is nu zo attent nummer 30 van „vrouger/vogelwaaide” (oploage 200 eksemplaren) te doen toekomen, als „haail en zeegn-wens mit jeuds nijjoar”: rousesjone 5746 oftewel 16 september 1985. En ik had zijn bundel „in-kele raais” (zijn zevende, van februari '84) eigenlijk nog niet eens helemaal gelezen. Je moet ook niet te veel van Van Messels gedichten achter elkaar consumeren. Om niet de kans te lopen, dat je zegt: „Deze vind ik toch niet zo goed als de vorige...” Of: „Te veel emoties in één keer.”

Dat gevoel zal de dichter zelf ook wel eens hebben, bij alle confrontaties in het heden, die hem maar al te vaak aan het verleden doen herinneren. In die behoefte zullen bijvoorbeeld luchtiger poëzie-producten voorzien als „dikschietleriere, zing doe moar plat”, „duwerke, dien dunne bloeze bringt mie aaltied in toeze” en „slöchter-/vaast in de kop: toukomst van ons toal nog aaltied aingoaal mor doe blifst hier stoan goundag ter loan” (uit „inkele raais”).

Dan slaat de twijspaalk in zijn hart weer toe, schrijnend in de blijvende barst in de ziel:

nadat ik overal had aangekruisd
waar eenmaal joden waren
gehuisd
volstond ik onderaan ver-
moed:
een kruis betekent uitgeroeid.

In „vrouger/vogelwaaide” is het niet anders. Ook daarin spontane reacties in dichtvorm

kolofon

dizze bundel wuir drokt
in 'n oplaog van 200 eksemplora
nummerd en taikend deur dichter

dit is nummer: 30 j m

nijjoarswens

mit ons jeuds nijjoar
rousesjone 5746/16 september 1985
winsn wie aal onze leezers:
veul haail en zeegn

שנה טובה ומבורכת

op wat hij las, zag en hoorde.
Over de plannen tot inlijving
van Blijham, Heiligerlee en We-
sterlee bij Winschoten, het
weezien van een gesaneerde
binnenstad, het schenden van
joodse graven:

*mijn grootmoeder heeft
vannacht slecht geslapen*

*dê joodse begraafplaats
te oude pekela werd geschonden*

*maar vreemd
zij lachte weer als vroeger*

*toen wij haar schedel
in de modder vonden*

Aan het recente bericht over
het in Slochteren verschenen

kwartetspel met een serie „Jo-
den” (Anne Frank, Jodenster,
concentratiekamp, persoonsbe-
wijs) wijdt Van Messel ook een
gedicht:

*viervoud van hun herinneringen
kwam mijn geheugen binnen-
dringen*

*omdat ze veel op vroeger leken
heb ik ze stuk voor stuk beke-
ken*

*alvorens - zij het zeer prudent
ik mij daarvan heb afgewend*

*ik speel in ernst - om te verdrin-
gen*

*maar nooit met hún herinnerin-
gen.*

binnen-
kort

GRONINGEN. Woensdag 9 ok-
tober, doopsgez. kerk, 20 uur:
vocaal ensemble Clément Jane-
quin. (Hugenoten-herdenking).

MIDDELSTUM: Zaterdag 28
september, gebouw „Vita
Nova”, 13.30 en 19.30 uur Dag
van het Grunneger Bouk, met
prijstitreikingen, voordrachten,
zang en muziek.

NIEUWE PEKELA. Zaterdag
5 okt., 20 uur, n.h. kerk: concert
chr. mannenkoor „Prins Alex-
ander” (Hoog.-Sappemeer),
chr. gem. koor „Sursum Cor-

De meeste gedichten in
„vrouger/vogelwaaide” zijn
trouwens in het dialekt, de
streektaal, die des dichters ze-
kerste reddingsboei is. Als u ze
leest en wilt aanvoelen (niet te
veel achter elkaar dus), dan
zegt u andermaal in bewonde-
ring voor Van Messels levens-
kunst „dichterlijk elestiek dat
zo wied rekt dat gain minsk
meer dinkt aan stief dialekt”.
(Uit „inkele raais”)

Na lezing van deze laatste
bundel vraag je je af (en nu rijm
ik ook even spontaan, daartoe
geïnspireerd door Jaap Meijer-
Van Messel):

*Kin aal dat dichten nog
zien levenspad ver-lichten?
Ik wait wel wize dat*

*zo laank hai vaarzen schrift
(en dichter zel wel mouten...):
de stainen op zien levenspad,
ook as dat duuster blift,
al is t mor eem, doun toch
gain zeer meer aan de vouten.*

Daar blijft het bij; niet goed
genoeg voor een bundel. Maar
met de laatste van Saul van
Messel is weer een goed voorne-
men in het joods nieuwjaar wer-
kelijkheid geworden. De zeegn
d'r mit, dichter en leeders. En
Meijer krijgt hier natuurlijk een
krant van.

„Inkele raais”, door Saul
van Messel, serie Horizont-
taal, stichting het Drentse
Boek, f 7,50.

„vrouger/vogelwaaide”,
copyright Jaap Meijer, Heem-
stede.

da”, Henriëtte v.d. Wal (fluit),
Euwe de Jong en Jan Meyer (or-
gel).

SIDDEBUREN. Dinsdag 1 ok-
tober, zaal Pot, Grunneger oa-
vend, met Chris Ridenberg,
Reint van der Laan, Jan P. v.d.
Laan, Roelof Kor, Jaap Nien-
huis en het Snoarenspul, o.l.v.
Koen Heidema, 19.30 uur.

SIDDEBUREN. Vrijdag 4 okt.,